

माण्डवी गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

जस्तपुर, प्यूठान
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या: २०८०/०८१

चलानी नं: ५३

Phone: 9857836006
E-mail: mandavimun2073@gmail.com
Website: mandavimun.gov.np

मिति: २०८०।०४।१९

श्री संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
स्थानीय तह समन्वय शाखा

विषय: बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन पठाईएको सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयमा तहाँ कार्यालयको च नं १७ मिति २०८०।०४।१५ को पत्रानुसार बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन पठाउने विषयको पत्र प्राप्त भई ब्यहोरा अवगत भयो। सो सम्बन्धमा आ ब २०७९।०८०मा बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमको बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन यसै साथ संलग्न राखी पठाईएको ब्यहोरा अनुरोध छ ।

प्रकाश पाउडेल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बहुक्षेत्रीयपोषण योजना
बार्षिक प्रगतिविवरण
आ.व. २०७९/०८०

प्रतिवेदन पेश भएको :
सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय,
स्थानीय तह समन्वय शाखा, सिंहदरवार ।

र

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश योजनाआयोग
मुकाम, बुटवल

माण्डवी गाउँपालिका गाउँड कार्यपालिकाको कार्यालय
जस्पुर, प्यूठान
लुम्बिनी प्रदेश नेपाल

परिचय

२ यस आ.व.मा बहुक्षेत्रीयपोषण योजना कार्यान्वयन भएका भौगोलिक क्षेत्र । वार्ड र टोल

क) सघन रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन भएका वडाहरु : यस माण्डवी गाउँपालिकामा रहेका ५ वटै वडाका बस्तीहरुमा यो कार्यक्रम संचालन भएको छ ।

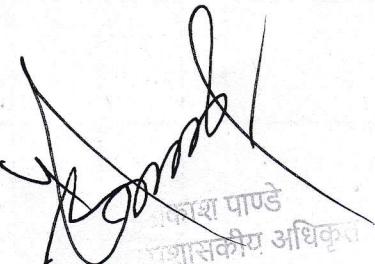
ख) संक्षिप्त रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन भएका वडाहरु : यस माण्डवी गाउँपालिकाको विपन्न समुदायमा बसोबास गर्ने ५ वटै वडहरुका २०/२० घरपरिवारका दरले जम्मा १०० घरपरिवारका सुनौलो हजार दिनका आमाहरु रहेका छन् ।

३. जम्मा बजेट

संघीय सरकार : १६,००,०००।

प्रदेश सरकार : ०।

पालिका बाट : ५०००००।

निर्मला पाण्डे
नेपाल सकौम्य अधिकृत

लागि स्वास्थ्य					
पोषण र					
सरसफाई					
सन्बन्धिय ?					
दिने					
अधिकृतिकरण					
कार्यक्रम					
देवतः महिलातथाबालबालिका					
१ पोषण सुधारका लागि आयआर्जनमा सुधार अनुदान	जना	२५	२५ संघीय सरकार	२५	२५ सुनैलो हजार दिनका आमाहार
देवत : खानेपानीतथा सरकाई					
१ सा वि विद्यालयमा सावृत टवेल वितरण	वटा	७	७ संघीय सरकार	७	७ विद्यालयका किसोर किशोरीहरु

गृह संस्कृत
शास्त्रीय अधिकृत

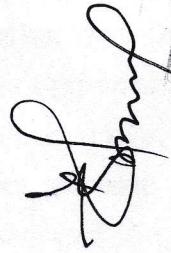
आ.ब. २०७१०८०मा बहुवर्तीयपोषण योजना अन्तरगत वित्तीय प्रगति विवरण

क्र.सं	क्रियाकलापहरुको विवरण	बारिशक बजेट				बच्च विवरण				कैफियत (बाँकी रकम)
		संधीय सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीयताह सरकार	जम्मा	संधीय सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीयत ह	जम्मा	
१	गाउँपालिका स्तरिय पोषण तथा खाद्य सुरक्षानिर्देशक समिति बैठक	संधीय सरकार	०।	०।	४१,५०।	संधीय सरकार	४०६०।	४०६०।	९०।	
२	गाउँपालिका स्तरिय पोषण तथा खाद्य सुरक्षानिर्देशक समिति मार्फत कार्यक्रमको अनुगमन	संधीय सरकार	०।	०।	२०,०००।	संधीय सरकार			०।	
३	बडा स्तरिय पोषण तथा खाद्य सुरक्षानिर्देशक समितिका पुनर्गठन	स्थानीय सरकार	०।	५०००।	५०,००।	स्थानीय सरकार	२५,००।	२५,००।	२५,००।	गाउँपालिका बाट
४	पोषण स्वयंसेवक निर्वाह भन्ना,संचार र पोशाक भत्ता	संधीय सरकार	०।	०।	३,०८,५०।	संधीय सरकार			३,०८,५०।	०।
५	मा.वि.तहका विद्यालयमा साबून टबेल वितरण	संधीय सरकार	०।	०।	५०००।	संधीय सरकार			५०००।	०।
६	पोषण सामाग्री ढुवानी	संधीय सरकार	०।	०।	३०,००।	संधीय सरकार			२७,५०।	२५०।
७	पलिकमा रहेका ओ.टि.सि. संचालनको लागि स्वास्थ्यकर्मीहरु र महिला स्व.स्वयं कालागि संचार र यातायात तथा उत्प्रेरणा खर्च बनाउन्ने ।	संधीय सरकार	०।	०।	५०००।	संधीय सरकार			४९५०।	५००।
८	पोषण मैत्री स्वारक्ष्य संस्था बनाउने ।	संधीय सरकार	०।	०।	५०००।				०।	५०००।
९	गाउँपालिका स्तरीय सामुदायिक संघिय	०।	०।	७५००।	संधीय				७५००।	०।

क्रान्ति चालना
गाउँपालिकाय अधिकृत

	तथा संस्थागत विद्यालयका फोकल शिक्षकहरुको लागी स्वास्थ्य पोषण र सरसफाइ सम्बन्धि १ दिने अभिभाविकरण कार्यक्रम ।	सरकार			सरकार		
१०	पोषण सुधारको लागी विपन्न समुदायका महिला सहकारी समुह मार्फत आयआर्जन सुधार कार्यक्रम मा अनुदान ।	संघिय सरकार	०	०	६२५,०००।	संघिय सरकार	६२५,०००।
११	विपन्न समुदायका सुनौलो हजार दिनका आमाहरुको समुहलाई पोषण , तरकारी उत्सादको लागी नसरी निर्माण सम्बन्धी १ दिने तालिम	संघिय सरकार	०	०	५०,०००।	संघिय सरकार	५०,०००।
१२	विपन्न समुदायका सुनौलो हजार दिनका आमाहरुको समुहलाई तरकारीको विउ वितरण छुवानी समेत २०/२० जनाको दरले ५ वडामा ५ समुहमा	संघिय सरकार	०	०	१,००००।	संघिय सरकार	१,००००।
१३	विपन्न समुदायका सुनौलो हजार दिनका आमाहरुको समुहलाई ८ हप्ते कुखुराका चल्ला वितरण (५ वटाका दरले) छुवानि र पहिलो दाना समेत (२०/२० जनाको ५ वडाका ५ समुहमा	संघिय सरकार	०	०	२,००,०००।	संघिय सरकार	२,००,०००।
१४	नौलो हजार दिनका आमाहरु लाई पोषणझोला वितरण	स्थानिय सरकार	०	२००००।	२००००।	बजेट अपग्रा	०।
१५	सुनौलो हजार दिनका आमा समुहका सदस्य तथा उनका अभिभावकहरुका लागी पोषणको महत्व बारे	स्थानिय सरकार	०	२५०००।	२५०००।	बजेट अपग्रा	०।

अक्षिम खिकरण कार्यक्रम	१६०००००	५०००००	२१०००००	१५,७१००	५३१००
जनना					

 डॉ. संतोष पाटील
 शासकीय अधिकृत

बहुक्षेत्रीय पोषण योजनाका क्रियाकलापहरूको समग्र स्थिति (काम सम्पन्नभएको, कामनभएको, काममावाधा परेको)तथा विस्तृत मुल्यांकन, प्रगतिको सारांश ।

यस माण्डवी गाउँपालिकामा जम्मा ५ वटा रहेका छन् । यस बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम संचालन यस गाउँपालिकामा विपन्न समुदाय भित्रका घरपरिवारका ५ वटै वडाहरूका २०/२० जनाका दरले जम्मा १०० जना सुनौला हजार दिनका आमाहरूलाई समेटि यो कार्यक्रम संचालन गरिएको थियो । यस गाउँपालिकामा महिला तथा बालबालिकाहरू न्यूनपोषण र अधिकपोषण दुबै प्रकारका कुपोषणसम्बन्धी समस्याबाट पिडीत छन् । पोषणमा विविध प्रकारका खानेकुरामा पहुच नहुनु वा भएको खाद्य बस्तु उचित तरिकाले उपभोग नगर्नु, अशुद्ध खानेपानी तथा सरसफाईमा ध्यान नदिनु, संक्रमित भएमा समयमा उपचार नगर्नु, अधिक कार्यबोझ र जनचेतनामा कमि हुनु जस्ता विविध समस्याहरू रहेका छन् । ति समस्याहरूलाई यस कार्यक्रम मार्फत जनचेतना फैलाउदै यो क्रियाकलाप संचालन गरिएको थियो । यस क्रियाकलाप संचालन गर्दा यस गाउँपालिका बाट गाउँ पालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत / वडा अध्यक्षहरूको उपस्थिति रहेको थियो भने स्वास्थ्य शाखा प्रमुख, कृषि शाखा प्रमुख पशु सेवा शाखा प्रमुख हेमराज आचार्य, महिला तथा बालबाली शाखा प्रमुख, पालिका पोषण स्वयंसेबकले गरेका थिय । यस क्रियाकलाप संचालन गर्दा यस गाउँपालिकाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष ५ वटै वडाका वडा अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्युले सुनौला हजार दिनका आमाहरूलाई यस प्रकारको सहयोग बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमले संचालन गरेकोमा धन्याबाद दिई आगामी वर्षहरूमा पनि निरन्तरता दिने बताउनु भएको थियो ।

कार्यन्वयन प्रक्रिया

यस बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमको कार्यान्वयनको जिम्मेबार शाखा सामाजिक विकाश शाखा रहेको छ । समुदायका विपन्न परिवार भित्रका सुनौलो हजार दिनका आमाहरूलाई वडा स्तरिय पोषण तथा खाद्य सुरक्षानिर्देशक समिति मार्फत छनोट गरिएको थियो भने प्रत्यक वडाकाजनप्रतिनिधिहरू, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवीका मार्फत खवर गरि वडा कार्यालयहरूमा यो कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिएको थियो ।

क्रियाकलाप तथा उपलब्धी

यस माण्डवी गाउँपालिकाका विपन्न समुदायमा बसोबास गर्ने ५ वटै वडाका सुनौलो हजार दिनका १५० जना आमाहरू मध्य दलित ३५, जनजाति ३६ र अन्य २९ जना रहेका थिए यस कार्यक्रम अन्तरगत सुनौलो हजार दिनका आमाहरूलाई, नसरी व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम १ जना हजार दिनका आमाहरूलाई ५ वटा कुखुरा वितरण र तरकारी वितरण गरिएको थियो । प्रतिशत मात्र काम सम्पन्न गरिएता पनि यस कार्यक्रमले आमा र बच्चाको पोषणमा केहि मात्रामा सुधार ल्याउने देखिन्छ ।

संचालन गर्दाका समस्याहरू

- १ बजेटको कमिहुदौँ सबै बस्तिका सुनौलो हजार दिनका आमाहरूलाई समाबेश गर्न नसकिनु ।
- २ भौगोलिक विकटताका कारण कार्यक्रम संचालन र वितरणमा असहज भएको ।
- ३ छोटो समयमै सामग्री वितरण गर्न कठिनाई भएको ।
- ४ जनचेतनामा कमि भई पोषणको महत्व बारे बुझाउन कठिन भएको ।

मुल्यांकन

यो क्रियाकलाप संचालन गर्दा र संचालन गरिसकेपछि मुल्यांकन गर्दा आमा र बच्चाको पोषणमा सुधार आउने देखिन्छ तर अरु वितरण कार्य भन्दा जस्तै कुखुराको चल्ला, तरकारीको वितरण तथा विरुवा र बारबा बाढनु भन्दा

पोषणको प्याकेज नै वितरण गर्दा उनिहरुलाई चल्ला / बारगा हुर्काउने झणझबाट मुक्ती मिल्ने र उनीहरुलाई तत्कालै पोषण उपलब्ध हुने भएकोले यो पोषण प्याकेज नै वितरण गर्न बढी उपयोगी हुने देखियो ।

काम गर्न सकिएका क्रियाकलापहरु

शासकिय प्रवन्ध तर्फ

- १ वडा स्तरिय तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको बैठक (सबै वडामा १/१ पटक)
- २ नौलो हजार दिनका आमाहरु लाइ पोषणझोला वितरण ।
- ३ सुनौलो हजार दिनका आमा समुहका सदस्य तथा उनका अभिभावकहरुका लागी पोषणको महत्व बारे हिमेतिकरण कार्यक्रम ।

स्वास्थ्य तर्फ

१. पोषण मैत्री स्वास्थ्य संस्था बनाउन ।

काम गर्न सकिएका क्रियाकलापहरु

गाउँपालिका स्तरिय पोषण तथा खाद्य सुरक्षानिर्देशक समिति बैठक
गाउँपालिका स्तरिय पोषण तथा खाद्य सुरक्षानिर्देशक समिति मार्फत कार्यक्रमको अनुगमन
वडा स्तरिय पोषण तथा खाद्य सुरक्षानिर्देशक पुनर्गठन ।
पोषण स्वयंसेवक निर्वाह भत्ता, संचार र पोशाक भत्ता
विपन्न समुदायका सुनौलो हजार दिनका आमाहरुको समुह गठन, ५ वटै वडाका २०/२० जनाका दरले समुह गठन गरि संचालन ।
मा.वि.तहका विद्यालयमा साबुन टवेल वितरण
पोषण सामाग्री ढुवानी
ओ.टी.सी. स्थापना वा सुदृढीकरण
पलिकामा रहेका ओ.टि.सि. संचालनको लागि स्वास्थ्यकर्मीहरु र महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका कालागि संचार र यातायात तथा उत्प्रेण खर्च
गाँपालिका स्तरीय सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयका फोकल शिक्षकहरुको लागी स्वास्थ्य पोषण र सरसफाई सम्बन्धित १ दिने अभिभाविकरण कार्यक्रम ।
पोषण सुधारको लागी विपन्न समुदायका महिला सहकारी समुह मार्फत आयआर्जन सुधार कार्यक्रममा अनुदान ।
विपन्न समुदायका सुनौलो हजार दिनका आमाहरुको समुहलाई पोषण, तरकारी उत्पादको लागी नर्सरी निर्माण सम्बन्धी १ दिने तालिम
विपन्न समुदायका सुनौलो हजार दिनका आमाहरुको समुहलाई तरकारीको वितरण, ढुवानी समेत २०/२० जनाको दरले ५ वडामा ५ समुहमा
विपन्न समुदायका सुनौलो हजार दिनका आमाहरुको समुहलाई द हप्ते कुखुराका चल्ला वितरण (५ वटाका दरले) ढुवानी र पहिलो दाना समेत (२०/२० जनाको ५ वडाका ५ समुहमा वितरण गरीएको ।

१) हजार दिने आमाहरुलाई पोषणको महत्व बारे जानकारी भएको ।

२) स्वास्थ्यकर्मी, महिला विकास, कृषि, पशुसेवा शाखाको सहभागीतामा कार्यक्रम गर्दा प्रभावकारी भएको ।

